



Länsstyrelsen
Västerbotten

Rapport

2020-11-02

Diarienummer

502-285-2020

1(27)

Enligt sändlista

Inventering av lo, järv, varg, björn och kungsörn i Västerbottens län – Slutrapport för inventeringssäsongen 2019–2020



Sammanfattning

Resultaten för rovdjursinventeringen 2019–2020 i Västerbottens län sammanfattas enligt följande:

Lodjur	
Antal föryngringar efter delning	
23	

23 föryngringar dokumenterades i länet men en av dem delas med Västernorrlands län (-0,5), en med Norrbottens län (-0,5) och en med Jämtlands län (-0,5). En föryngring i Jämtlands län (+0,5) samt två föryngringar i Västernorrlands län (+1) delas med Västerbotten.

Järv	
Antal dokumenterade eller säkra föryngringar	
Berör endast länet	21*
Efter delning med andra län/länder	22**

*Enligt nationella resultat

**Två föryngringar (+1) som dokumenterades i Norge berör två av länets samebyar men räknas inte till det nationella resultatet.

Varg	
Antal föryngringar	Antal individer
0	2

En varg fälldes på skydds jakt i januari 2020 och en varg identifierades med hjälp av DNA i juli och september 2020.

Kungsörn		
Lyckade häckningar	Misslyckade häckningar	Totalt
52	3	55

Björn
Utifrån spillningsinventeringen som gjorts under 2019, jägarnas årliga björnobservationer samt avskjutningsstatistiken från årets licens- och skydds jakt konstaterar Länsstyrelsen att björn förekommer i samtliga kommuner och inom alla samebyar. Analysering av 2019 års spillningsinventering pågår och slutresultatet från den redovisas först år 2021.

Bakgrund

Enligt 8 § förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn ska länsstyrelsen varje år för länet och för varje sameby fastställa föryngring, det vill säga hona som har en eller flera ungar, eller annan förekomst av stora rovdjur.

Enligt Sametingets föreskrifter om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (STFS 2007:9 och STFS 2009:2) ska länsstyrelserna senast den 1 november lämna en skriftlig rapport avseende det samlade inventeringsresultatet av förekomst och föryngringar av lodjur, järv, varg, kungsörn och björn i samebyarnas totala betesområde.

Denna rapport presenterar resultatet från inventeringarna av lodjur, järv, varg, björn och kungsörn i Västerbottens län under inventeringsåret 2019–2020. Inventeringsåret började den 1 oktober 2019 och avslutades den 30 september 2020. Inventeringarna har genomförts enligt riktlinjerna i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn, Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2012:1, 2012:12 och NFS 2014:23) om ändring i ovan nämnda föreskrifter samt de av Naturvårdsverket lämnade instruktioner för inventering av lodjur, järv, varg och kungsörn.

Rapporten grundar sig för järv, lo, varg och kungsörn på kvalitetssäkrade korrekta rapporter i den skandinaviska databasen Rovbase. Föryngring av järv och lo i Norge har rapporterats av SNO, Statens Naturoppsyn. För att bedöma björnförekomst utnyttjas främst avskjutningsstatistik och björnobs men även data från spillningsinventeringen som gjordes under år 2019.

Kungsörn ovan odlingsgränsen har inventerats och rapporterats av Länsstyrelsens fältpersonal. Nedan odlingsgränsen inventeras och rapporterats kungsörn av Kungsörnsgruppen i Västerbottens Ornitologiska Förening. Samtliga inventeringsresultat finns registrerade i Rovbase.

DNA-analyser av insamlade spillningsprover från varg och järv kan också bidra till inventeringsresultatet. Grimsö forskningsstation, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), har under säsongen analyserat vargprover och Uppsala universitet järvprover. I förmedling av prover och rapportering av analysresultat är Viltskadecenter och Norsk institutt for naturforskning involverade.

Före den huvudsakliga inventeringsperioden har det hållits ett uppstartsmöte där Länsstyrelsens fältpersonal träffats för att dels utvärdera förra årets resultat, dels planera det kommande årets inventeringsarbete av framförallt lodjur och järv. På grund av rådande Corona-pandemi har inget inventeringsmöte hållits tillsammans med samebyarna som annars är brukligt, varför kommunikation kring inventeringsförhållanden med mera endast genomförts via e-post och telefon.

Lodjur

Inventeringsresultatet för Västerbottens län är 23 föryngringar, se figur 1. Föryngringar har skilts åt med hjälp av dynamiska eller statiska avståndskriterier eller genom riktade särskiljningsinsatser i fält.

23 lodjursföryngringar har dokumenterats i länet. Två av dessa föryngringar har spårats även i andra län; nr 3 i Norrbottens län och nr 22 i Västernorrlands län.

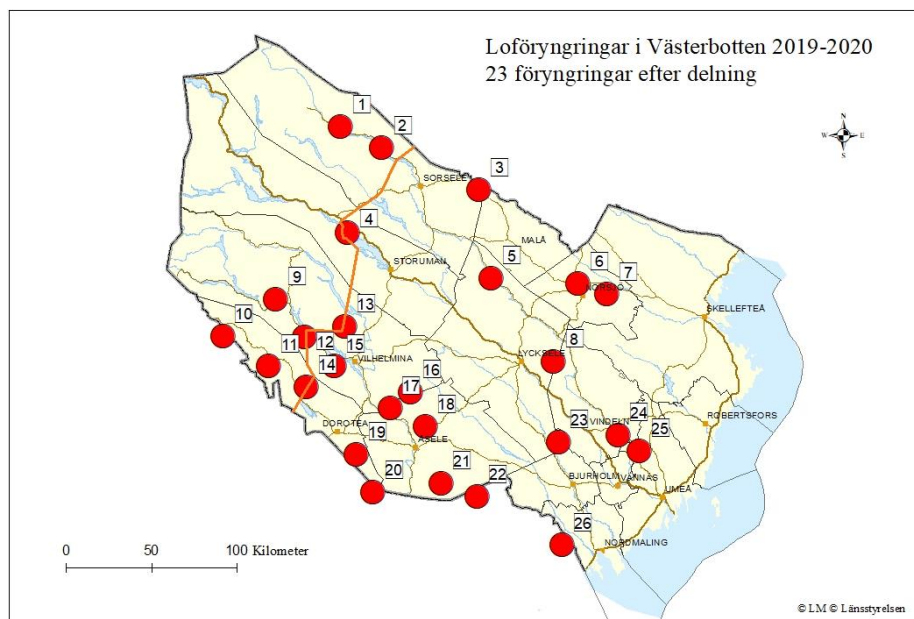
Enligt Naturvårdsverkets anvisningar (Faktablad Lodjur – Avståndskriterier s 7) ska föryngringar delas över administrativa gränser, som till exempel länsgränser, enligt särskilda kriterier. Vid de tillfällen en centrumkoordinat för en föryngring hamnar nära en sådan administrativ gräns, men alla spårningar endast finns på ena sidan gränsen, läggs en cirkel runt centrumkoordinaten. Radien på cirkeln styrs av bytestätheten och en honas hemområdesstorlek; i Västerbottens län blir cirkelns tillämpliga radie 13 kilometer. Om minst 25 procent av cirkelns yta hamnar på andra sidan av gränsen fördelas en halv familjegrupp till varje område. Föryngringar som delas på detta vis och berör Västerbotten visas i tabell 1.

Tabell 1. Föryngringar som endast har spårats i ett län men som delas på grund av den så kallade 25-procentsregeln.

<i>Grupperings-ID</i>	<i>Lst kart-id</i>	<i>Spårning i län</i>
<i>C-2019-0463</i>	10	Jämtland
<i>C-2020-0086</i>	19	Västerbotten
<i>C-2020-0083</i>	20	Västernorrland
<i>C-2020-0076</i>	26	Västernorrland

Två lodjursungar fälldes under licensjakten och har grupperats till närliggande familjegrupper enligt avståndskriterier (nr 6 och 23). Inventeringsresultatet redovisas i bilaga 1 och 2.

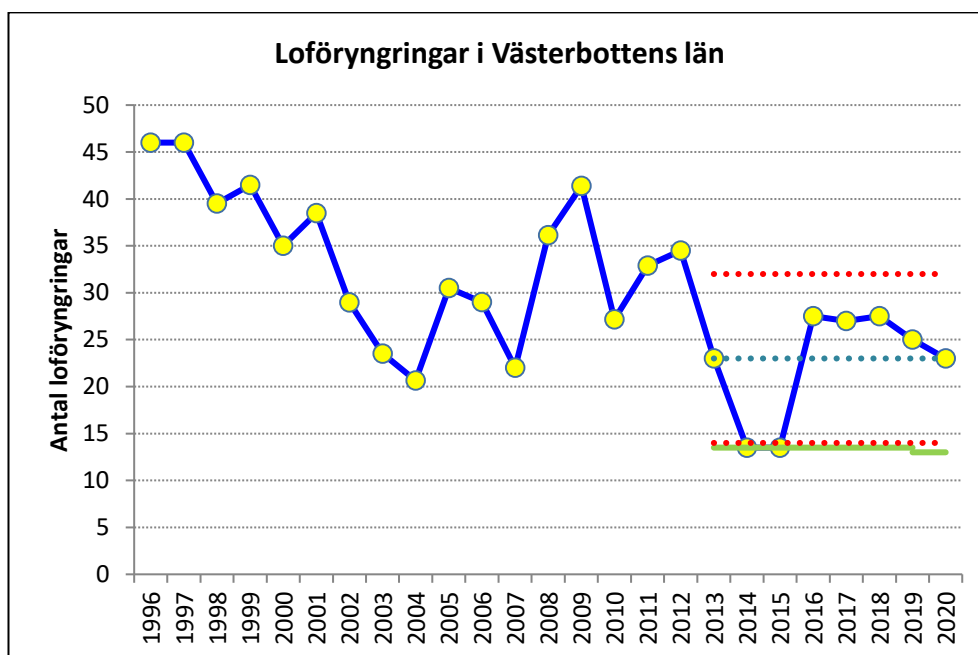
Inga ytterligare lodjursföryngringar har rapporterats i andra angränsande län eller närliggande områden i Norge. Inventeringsresultatet för Västerbottens län är således 23 föryngringar.



Figur 1. Resultat av lodjursinventeringen i Västerbottens län år 2019–2020. Siffrorna indikerar ID för de olika familjegrupperna och visar att länet berörs av 23 förnyringar, som resulterar i 23 förnyringar för Västerbottens län efter delning med andra län. Se bilaga 7 för större karta.

Alla samebyar utom fem berörs av minst en förnyring. De samebyar som inte berörs av någon förnyring bedöms ha regelbunden förekomst i länet (Maskaure, Svaipa, Semisjaur-Njarg, Västra Kikkejaur och Mausjaur).

Lodjuren i Västerbotten har sin tätaste utbredning i södra halvan av länet men antalet förnyringar kan variera kraftig mellan åren, se figur 2. Orsaker till variationen kan bland annat vara inventeringsförhållanden, minskad bytestillgång samt jakttryck. De senaste fem åren har antalet förnyringar hållit sig inom förvaltningsintervallet (14–32 förnyringar) och landar alltså i år på 23, vilket är nuvarande förvaltningsmålet för Västerbotten.



Figur 2. Lodjurspopulationens utveckling i Västerbotten mellan åren 1996 och 2020. Mininivån, som ändrades 2019, visas med grön heldragen linje och förvaltningsintervallet med rödprickiga linjer. Den blåprickiga linjen visar förvaltningsmålet på 23 föryngringar.

Lodjuren inventeras av länsstyrelsen och samebyarna i samverkan under perioden 1 oktober till och med 28 (29) februari. Föryngringar söks systematiskt över hela länet enligt fastlagd metodik (snoking) i Naturvårdsverkets föreskrifter och instruktioner. Snoking sker primärt från och med 10 januari, dessförinnan följs endast inkomna rapporter om föryngringar upp.

Jägarlo

Under helgen 8–9 februari genomförde länsstyrelsen en storskalig och samordnad inventering av lodjur i länets östra halva i samverkan med Svenska Jägareförbundet. Jaktvårdskretsarna genomförde inventeringen enligt basrutemodellen och rapporterade sina observationer i Skandobs, efter en första bedömning genom utbildade spårtolkar. Länsstyrelsens naturbevakare kvalitetssäkrade de relevanta observationerna i fält.

Under inventeringshelgen hittades två familjegrupper av lodjur som länsstyrelsen inte redan kände till. Fyra föryngringar som länsstyrelsen redan dokumenterat lokaliserades även av jägarkåren men fyra sedan tidigare dokumenterade föryngringar hittades inte igen under inventeringshelgen.

Också när det gäller särskiljning av närliggande familjegrupper kan sådana storskaliga insatser vara värdefulla. Länsstyrelsen och Jägareförbundet har tidigare genomfört gemensamma inventeringar av lodjur. Förhoppningen är att även framgent göra regelbundna, gemensamma insatser.

Inventeringsförhållanden – 5 § STFS 2007:9

Om majoriteten av en samebys hela betesområde inte har kunnat inventeras på ett fullgott sätt på grund av väder- och snöförhållanden kan samebyn få ersättning enligt 5 § STFS 2007:9.

Inventeringsförhållandena under årets lodjursinventering innebar väldigt lite snö vid kusten och svåra spårförhållanden. I inlandet var det dock bättre och sett över hela länet bedömer Länsstyrelsen att ingen 5 §-situation uppstått.

Skiljaktiga meningar

- ✓ Voernese sameby anser att föryngringen C-2019 0379 (nr. 11 i figur 1) ska delas mellan Vilhelmina södra sameby och Voernese eftersom en stor del av de renar som har varit i området sedan hösten 2019 har tillhört Voernese sameby. Vilhelmina södra sameby motsäger sig detta och anser att de ska ha hela ersättningen för föryngringen.
- ✓ Rans sameby anser att föryngringen C-2020-0032 (nr. 5 i figur 1) ska tillfalla dem till hälften och resterande hälften delas mellan Malå och Gran, då de har delad betesmark i området.
- ✓ Vapsten sameby anser att föryngring C-2019 0389 (nr. 23 i figur 1) ska delas upp i två skilda föryngringar då spårningar gjorts på platser 17 km från varandra, nära i tid. Vidare anser Vapsten sameby att föryngringen inte ska delas med Ubmeje Tjeälddie sameby då det endast betat renar från Vapsten sameby i det aktuella området. Länsstyrelsens kommentar till detta är att spår dokumenterades av en familjegrupp med aktivitetstidpunkt mellan kl. 15.00 den 29 november och kl. 09.00 den 30 november 2020 i Skarda. Fotodokumentation gjordes av en familjegrupp med aktivitetstidpunkt kl. 20.12 den 1 december 2019 i Örräsk, 16,8 km från Skarda. Det är alltså mer än två dygn som skiljer aktivitetstiderna åt. Enligt Naturvårdsverkets faktablad om avståndskriterier måste avståndet mellan två observationer som gjorts med upp till två dygn emellan vara minst 18 km för att särskiljas som två föryngringar, vilket innebär att ovan nämnda observationer inte kan särskiljas.

Järv

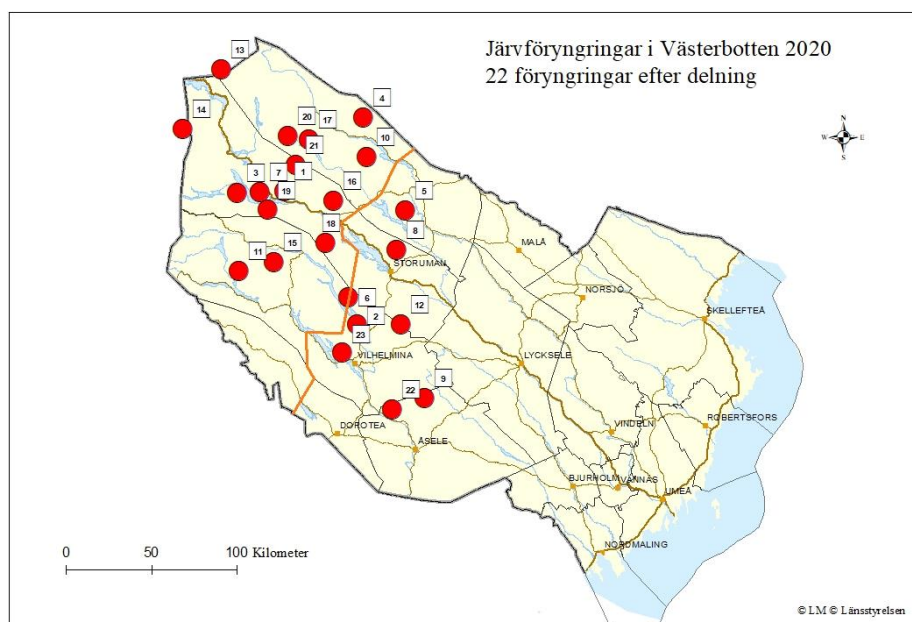
Antalet järvföryngringar som har fastställts i länet är 21. Av dessa är 12 dokumenterade och 9 bedömda som säkra. Föryngringar har skiljts åt med hjälp av avståndskriteriet på 10 kilometer. Inventeringsresultatet redovisas i bilaga 3 och 4.

Enligt 11 § STFS 2007:9 ska ersättning för en järvföryngring delas om den ligger inom fem kilometer från en annan samebys betesområde. Länsstyrelsens generella uppfattning är att denna hantering av föryngringar också bör tillämpas på länsnivå, särskilt då Västerbottens länsgränser till största delen sammanfaller med samebygränser. De föryngringar som ligger inom fem kilometer från en länsgräns, oavsett om det också är en samebygräns eller inte, delas därmed mellan berörda län. Ingen föryngring delas dock i år med

något annat län. Däremot är två föryngringar dokumenterade på norsk sida inom 5 km från länsgränsen, och även dessa delas med berörda samebyar:

- ✓ Föryngring nr 14 ligger i Norge men inom fem km från Västerbottens gräns och ger därmed berörd sameby + 0,5 ersättning.
- ✓ Föryngring nr 13 ligger i Norge men inom fem km från Västerbottens gräns och ger därmed två berörda samebyarna + 0,25 ersättning vardera.

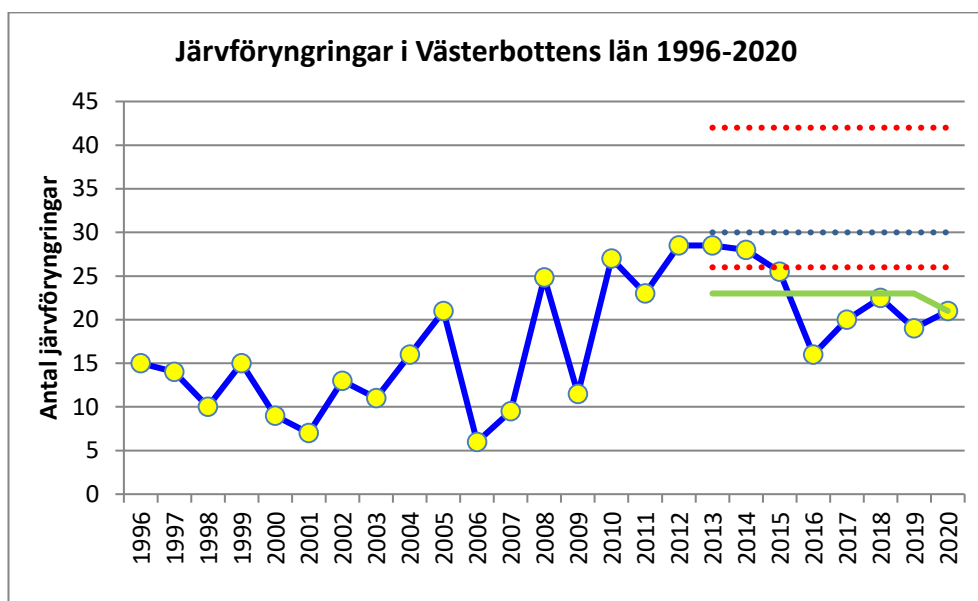
Slutgiltigt berörs därmed länet, efter delning med Norge, av totalt 22 järvföryngringar, se figur 2.



Figur 2. Resultat av järvinventeringen i Västerbottens län år 2020. De röda cirklarna visar föryngringar som berör länet och resultatet är 22 föryngringar efter delning med Norge. Siffrorna indikerar ID för de olika föryngringarna. Se bilaga 8 för större karta.

I Västerbotten finns 82 föryngringslokaler av järv registrerade och knappt 230 lyeplatser är kända. Enligt prioriteringsordningen i Naturvårdsverkets instruktioner för fastställande av föryngring ska de lokaler besökas som haft föryngring minst en gång de senaste tio åren. Länsstyrelsen har under 2020 prioriterat föryngringslokaler som haft föryngring någon gång under de senaste *sju* åren. Detta på grund av det stora antalet föryngringslokaler i relation till antalet fältpersonal, i kombination med att flertalet av de lokaler som inte besökts haft mycket sporadisk, om ens någon, aktivitet under senare tid. Bedömningen är att denna åtgärd inte påverkat resultatet negativt.

Årets inventering visar på en återhämtning från förra året och populationen ligger enligt resultatet strax ovanför länets nya miniminivå på 21 föryngringar, se figur 4. Förvaltningsmålet i Västerbotten är för närvarande 30 föryngringar.



Figur 4. Järvpopulationens utveckling i Västerbotten från 1996 till 2020. Miniminivån på 21 föryngringar visas med grön heldragen linje och förvaltningsintervallet (26–42) med rödprickiga linjer. Den blåprickiga linjen visar förvaltningsmålet på 30 föryngringar.

Tidigare har Västerbottens järvpopulation huvudsakligen förekommit i och omkring fjällen men allt fler föryngringar konstateras numera i skogslandet. En förskjutning av populationen har således skett i östlig riktning. I Västerbotten finns cirka 25 procent av den svenska järvpopulationen.

Järven inventeras genom lyeinventering av länsstyrelsen och samebyarna i samverkan. Syftet är att dokumentera honor med ungar enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och instruktioner.

DNA-insamling

Från 1 januari till 1 juni får järvspillning och annat DNA-hållande material såsom till exempel hår och sekret samlas in på snö. Under denna period år 2020 samlades 356 prover in i Västerbottens län. 9 av dessa har av oklar anledning inte analyserats. I tabell 2 visas antal olika provtyper samt analysframgång för de 347 prover som analyserats.

Tabell 2. Resultat från DNA-inventeringen 2019–2020. Observera att tabellen endast redovisar prover som inkommit till laboratoriet.

Provtyp	Antal	Antal prover som innehöll järv-DNA	Antal prover som gav information om järvindivid
Spillning	269	207	201
Sekret	64	55	53
Hår	4	2	1
Urin	10	9	8
Totalt	347	273	263

Av alla insamlade prover innehöll 79 % DNA från järv. Av dessa kunde 96 % ge svar på individnivå med totalt 98 olika järvar identifierade. 54 % av proverna kom från hanar och 46 % från honor. Av de individer som identifierats var 42 (43 %) hanar och 56 (57 %) honor. Den individ som identifierats flest gånger var en hane som återfanns i 13 av proverna. Proverna från den individen var insamlade i ett större område mellan Vilhelmina och Storuman på vardera sida av väg E45.

Skogsjärv – fortsättning från 2019

Inför inventeringsperioden fick länet ta del av extramedel från Naturvårdsverket i syfte att utöka DNA-insamlingen i skogsområden, likt projektet i Blaikfjäll och Blaiken/Storuman föregående år.

DNA-inventering är lika väderberoende som lyeinventeringen. Det krävs bra spårförhållanden, helst åtminstone två spårdygn, för att områden ska kunna betraktas som tillräckligt välinventerade. Järvar lämnar oftast spillning och sekret i samband med revirmarkeringar vid fasta punkter på öppna ytor, exempelvis träd, stenar och rotvältor ute på myrar, sjöstränder eller hyggen. Även när de korsar vägar, leder och skoterspår är det större chans att hitta provmaterial. Sällan hittas provmaterial i täta skogar.

Projektet har hittills visat att ett spår oftast inte behöver följas längre än 500 meter innan spillning hittas. Ju mer tät och gammal skog, desto längre behöver spåren följas, dock inte genom detaljspårning av hela löpan utan med fokus på de öppna ytorna som järven förväntas passera.

Ett nytt område prioriterades och extrapersonal anställdes för genomförandet. Årets studieområden förlades till triangeln mellan Bjurholm, Åsele och Lycksele, med syfte att undersöka hur insamling av järv-DNA fungerar i skogslandet. 24 av de ovanstående redovisade proverna (tabell 2) samlades inom detta projekt. Totalt identifierades fyra olika individer, tre honor och en hane.

Sammanfattningsvis kan sägas att inventering av järv i skogslandskapet genom DNA-insamling fungerar bra. Trots den extra kunskapen från området som detta projekt gav hittades ingen föryngring under den ordinarie inventeringsperioden för järv. Detta bör tolkas som ett tecken på hur svårt det är med lyeinventering av järv, icke minst i skogslandet. En separat rapport kommer att lämnas till Naturvårdsverket i samband med den årliga återrapporteringen av medel.

Inventeringsförhållanden – 5 § STFS 2007:9

Inventeringsförhållandena var mycket dåliga i stora delar av fjällområdet. Det snöade mycket och framför allt blåste och drevade de flesta spåren bort. Det var därför svårt att visa på regelbunden aktivitet. Dock har majoriteten av föryngringarna dokumenterats med hjälp av viltkamera, varför resultatet ändå är förhållandevis bra. För Vilhelmina södra sameby samt Grans sameby görs dock bedömningen att inventeringsförhållandena varit alltför dåliga för att kunna ge ett tillförlitligt resultat. Därför bör 5 § råda i dessa samebyar.

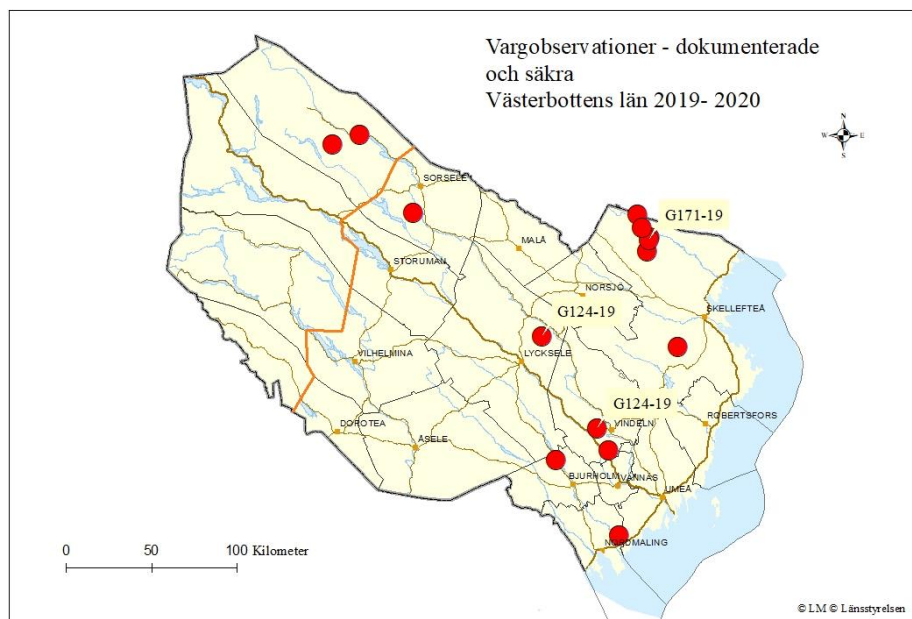
Skiljaktiga meningar

Inga skiljaktiga meningar inkommit.

Varg

Under inventeringsperioden har länsstyrelsen fått in information om vargar i länet. Totalt har 58 observationer av varg eller spår av varg rapporterats, antingen av allmänheten eller av samebyar. 15 observationer är bedömda som säkra eller dokumenterade, det vill säga det är varg som observerats. Två observationer bedömdes som osäkra, 16 rapporter var felaktiga och 25 kunde inte bedömas. Anledningar till att observationer inte kan bedömas kan vara att observationen gjorts på barmark eller att meddelanden om observationer har inkommit lång tid efter att den gjorts och att spåren då försvunnit. Nedan samt i figur 4 följer redogörelse för de observationer som är dokumenterade eller bedömda som säkra.

- ✓ En vargspillning hittades i Nordmalings kommun inom Vapsten sameby den 23 oktober men analysen kunde inte visa vilken individ det rörde sig om.
- ✓ Dokumentation av varg gjordes genom spårning den 24 och 28 oktober i Sorsele kommun inom Ran och Grans samebyar. Ingen DNA kunde samlas in och länsstyrelsen kan därför inte säga vilken eller vilka individer det rörde sig om.
- ✓ Abmoharatj-vargen i januari, se nedan.
- ✓ Den 30 maj dokumenterades spår efter varg i Sorsele kommun inom Rans sameby. Ingen DNA hittades och individen förblir okänd.
- ✓ Tvärålundvargen i juli, se nedan.
- ✓ Den 4 augusti dokumenterades en varg via foto från allmänheten i Järvtjärn, Skellefteå kommun och inom Malå sameby. Vargen observerades endast ett hundratal meter från Maskaure sameby varför länsstyrelsen bedömer att även denna sameby berörts.
- ✓ Den 9 september dokumenterades en varg via foto från allmänheten i Öreström, Bjurholms kommun och inom Vapsten sameby. Ingen DNA hittades och individen förblir okänd.



Figur 4. Dokumenterade vargobservationer mellan 2019-10-01 och 2020-09-30. Klustret i länets nordöstra hörn bedöms vara samma individ, G171-19, som i januari fälldes på skydds jakt. Två dokumenterade observationer av individ G124-19 visas, vid övriga observationer har individ inte gått att fastställa.

Abmovarajj-vargen G171-19

Under hösten och vintern rörde sig tre finskryska vargar i Norrbottens län. En varg spårades i Västerbottens län den 7 januari 2020, först vid Myrheden inom Västra Kikkejaure sameby och senare samma dag också vid Svartbäcksträsk inom Svaipa sameby, ca 8 km söderut in i Västerbottens län. Under spårningar den 16 och 17 januari hittades spillning och urin och analysen visade att det rörde sig om vargen G171-19, allmänt kallad Abmovarajj-vargen. Det var en av de finskryska vargarna som tidigare hade dokumenterats i Norrbotten.

Vargen spårades aldrig i Semisjaur-Njarg sameby men då spårningar gjordes i samebyarna både norr om och söder om, samt mycket nära samebygränserna bedömer länsstyrelsen att även Semisjaur-Njarg berörts av vargen tillfälligt.

Naturvårdsverket var intresserade av att flytta en av de tre östliga vargarna söderut men det hade behövts fem veckor till för att G171-19 skulle ha uppfyllt Jordbruksverkets krav på karantän (främst med avseende på rabies). Samtidigt vållade vargen stor skada för rennäringen. När Naturvårdsverket meddelade att det inte fanns ekonomiska medel att ersätta samebyn för de kostnader som skulle komma att uppstå om vargen skulle vara kvar i ytterligare fem veckor, beslöt Länsstyrelsen att det inte fanns någon annan lämplig lösning för situationen än skydds jakt. Vargen fälldes den 22 januari 2020.

Tvärålundvargen G124-19

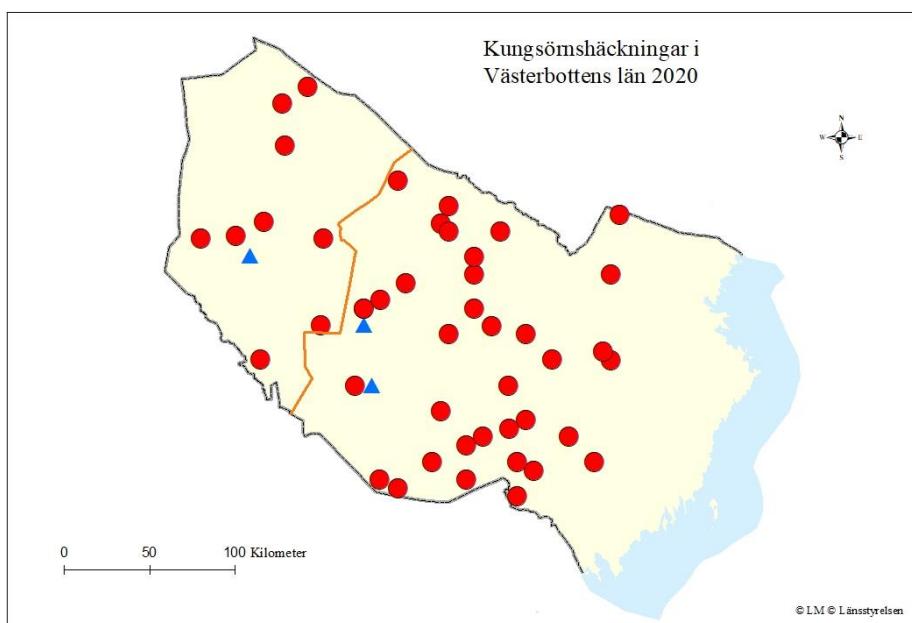
Den 17 juli dokumenterades en varg via film från allmänheten i Tvärålund, Vindelns kommun och inom Ubmeje tjeälldie sameby. Knappt 15 km norr om Tvärålund, i Kulbäcksliden, angreps en fårbesättning av varg den 22 juli. DNA från saliv gav träff och den angripande vargen identifieras som G124-19, en ung hane från reviret Björnås i Gävleborg/Dalarna.

En varg observeras den 10 september nordöst om Lycksele i Stor-Holmträsk inom Rans sameby. Spillning från djuret gav även denna gång träff på individ G124-19.

Kungsörn

Under inventeringen kunde konstateras att totalt 98 revir var besatta. I 55 revir påbörjades häckningar varav 52 par lyckades få fram unge/-ar och 3 misslyckades, se figur 5. De lyckade häckningarna resulterade i sammanlagt 62 födda ungar varav 21 ringmärktes. Nytt för i år är att allt data från kungsörnsinventeringarna redovisas i Rovbase. Inventeringsresultatet redovisas i denna rapport i bilaga 6.

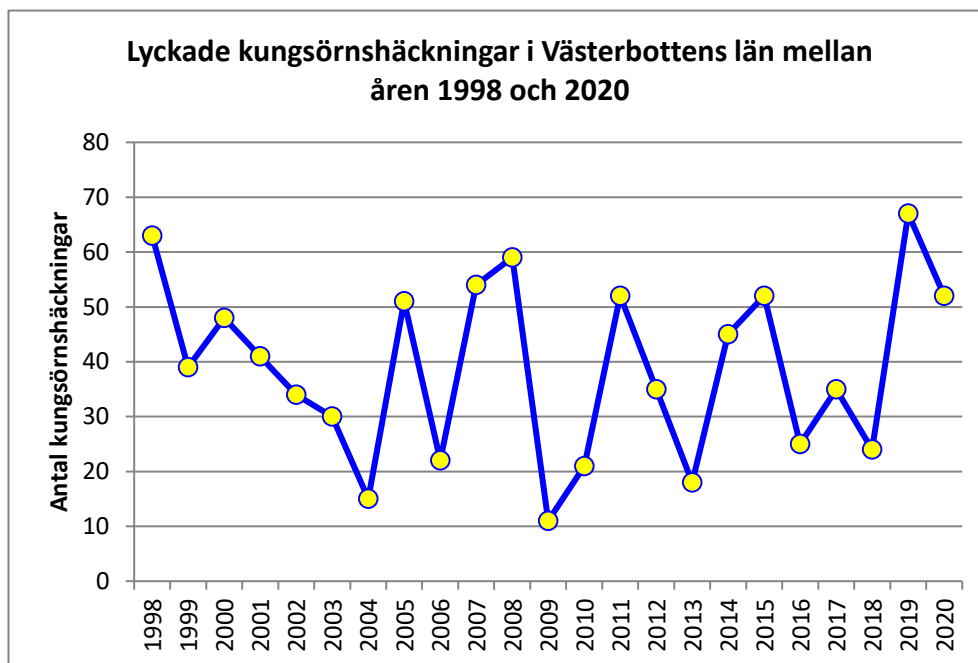
Sammanställningen visar ett starkt år för kungsörn i Västerbotten även 2020. En svag tillbakagång från rekordåret 2019 kan anas, men till en i sammanhanget hög nivå, se figur 6. Sannolikt avspeglar resultatet fortsatt goda bytesförhållanden och gynnsamt väder för kungsörn under häckningsperioden.



Figur 5. Lyckade (röda cirklar) och misslyckade (blå trianglar) häckningar av kungsörn i Västerbottens län under 2020. Kartan visar ungefärliga positioner. Det saknas dock 7 lyckade häckningar i kartan.

Kungsörn häckar i hela länet men arten är mest talrik i de centrala delarna. Generellt sett är det få häckningar i fjällområdet samt vid kusten. Tätheten av kungsörn är mycket varierande mellan kommunerna och mellan samebyarna.

Inventering av kungsörn utförs i huvudsak av länsstyrelsens fältpersonal i området ovan odlingsgränsen och av Kungsörnsgruppen inom Västerbottens Ornitologiska Förening i resten av länet.

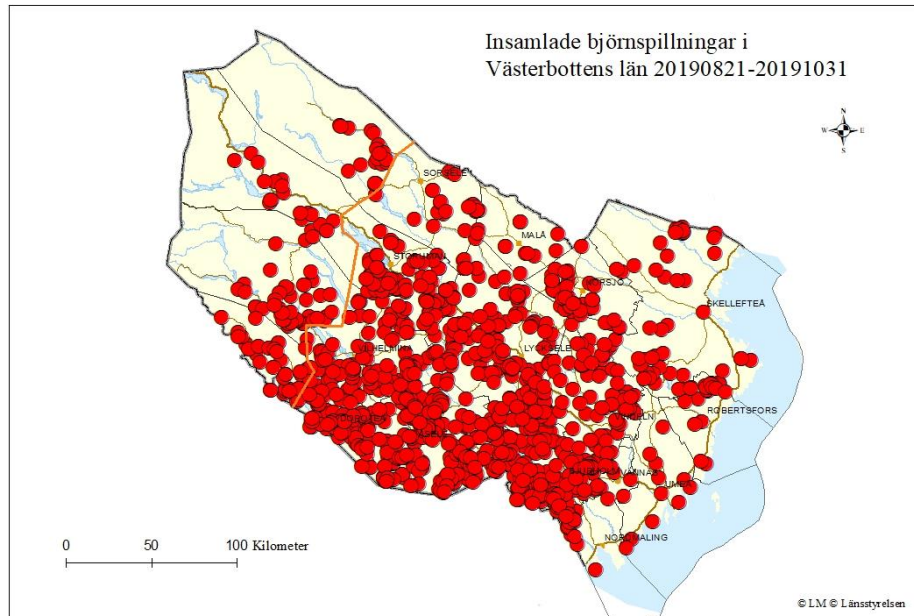


Figur 6. Konstaterade lyckade kungsörnsäckningar i Västerbotten från 1998 till 2020. Antalet häckningar fluktuerar kraftigt mellan åren.

Den stora variationen mellan år antas bero på dels naturliga sork- och lämmelcykler, dels klimatiska faktorer.

Björn

En björnsplingsinventering genomfördes under perioden 21 augusti till 31 oktober 2019. I sin avslutande rapport beräknar Naturhistoriska riksmuseet att det hösten 2019 fanns cirka 516 björnar i Västerbottens län, med en relativt stor osäkerhet i skattningen (mellan 416 och 640 björnar). Här ingår även björnar som rör sig i både Västerbotten och angränsande län. Spplingsprover med björn-DNA lämnades in från samtliga länets kommuner, även om få prover har kommit in från fjällen och från kustlandet, se figur 7.



Figur 7. Totalt 1234 insamlade spillningar mellan 21 augusti och 31 oktober 2019. I proverna identifierades 359 olika individer och stammen beräknades uppgå till ca 516 björnar hösten 2019.

Utifrån denna spillningsinventering, jägarnas årliga björnobservationer och avskjutningsstatistiken konstaterar länsstyrelsen att björnar rör sig i större delen av länet och inom alla samebyar i Västerbotten.

Den kända dödligheten under 2020 uppgår till 71 björnar. 43 björnar sköts under skydds jakt, samtliga under våren och till största del inom kalvningsområden för rennäringen. 26 björnar fälldes i samband med licensjakt. Två björnar påträffades döda i skogen och dödsorsak gick inte att fastställa.

Björnen är en svårinventerad art eftersom den går i ide på vintern. Den är dock den mest talrika bland länets fem stora rovdjur och föranleder därför inga särskilda insatser för att följa stammens utveckling i detalj eller för att exakt följa enstaka individers rörelser, annat än i undantagsfall.

Information

Denna rapport har sammanställts av rovdjurshandläggare Jonas Gustafsson i samverkan med Michael Schneider, rovdjursansvarig, Linda Backlund, f.d. rovdjurshandläggare, Länsstyrelsens naturbevakare, PO Nilsson från Kungsörnsgruppen, Evolutionsbiologiskt centrum på Uppsala universitet, Grimsö forskningsstation och Viltskadecenter samt länsstyrelserna i Norrbottens, Jämtlands och Västernorrlands län.

Anna Wenngren
Biträdande enhetschef

Jonas Gustafsson
Rovdjurshandläggare

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/data-skydd.

Bilagor

- Bilaga 1: Konstaterade lodjursföryngringar per sameby inventeringsåret 2019–2020
- Bilaga 2: Regelbunden och tillfällig förekomst av lodjur per sameby inventeringsåret 2019–2020
- Bilaga 3: Dokumenterade och säkra järvföryngringar per sameby inventeringsåret 2020
- Bilaga 4: Regelbunden och tillfällig förekomst av järv per sameby inventeringsåret 2019–2020
- Bilaga 5: Häckning och förekomst av kungsörn per sameby inventeringsåret 2020
- Bilaga 6: Regelbunden och tillfällig förekomst av varg per sameby inventeringsåret 2019–2020
- Bilaga 7: Stor karta över lodjursföryngringar 2019–2020
- Bilaga 8: Stor karta över järvföryngringar 2020

Sändlista

Naturvårdsverket
Sametinget

Kopia

Samtliga samebyar i Västerbottens län
Viltskadecenter
Viltförvaltningsdelegationen Västerbotten
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Dalarnas län

*Bilaga 1***Dokumenterade och säkra lodjursföryngringar
per sameby inventeringsår 2019/2020**

Tabellen visar dokumenterade och säkra lodjursföryngringar i det svenska renbetesområdet i Västerbottens län under reproduktionsåret 2019, berörda samebyar samt förslag till delningar. Inventeringsperioden varade från 1 oktober 2019 till och med 29 februari 2020. Ungar fällda på licensjakt (1 mars – 31 mars) grupperas också. Kart-ID refererar till figur 1. Grupperings-ID refererar till uppgifter i Rovbase.

Det preliminära inventeringsresultatet för lodjur i Västerbottens län efter delning med andra län är 23 föryngringar.

Kart-ID	Grupp-ID	Grupperingsnamn	Sameby
1	C-2019-0315	Kraddsele	Gran
2	C-2019-0427	Lomtjärn	Gran, Ran
3	C-2020-0021	Brandberget	Malå, Mausjaur BD
4	C-2020-0038	Strömsund, Storuman	Ubmeje tjeälddie
5	C-2020-0032	Björksele	Gran, Ran, Malå
6	C-2020-0085	Borup	Malå
7	C-2020-0084	Bjursele	Malå
8	C-2019-0398	Arvträsk	Ran
9	C-2019-0329	Stalon	Vilhelmina södra, Vilhelmina norra
10	C-2019-0463	Saxån	Voernese Z (25 % i AC)
11	C-2019-0379	Oxfjället	Vilhelmina södra
12	C-2019-0328	Alderkullen	Vilhelmina södra
13	C-2020-0155	Nästansjö	Vilhelmina norra
14	C-2020-0087	Fjällbränna	Vilhelmina södra
15	C-2020-0039	Tallberget	Vilhelmina södra
16	C-2020-0112	Rismyrliden	Vilhelmina norra
17	C-2020-0091	Storalmsele	Vilhelmina norra
18	C-2019-0327	Dammvik	Vilhelmina norra
19	C-2020-0086	Tjusjön, Svanabyn	Vilhelmina södra (25 % i Z)
20	C-2020-0083	Övra	Vilhelmina södra (25 % i AC)
21	C-2019-0353	Stormyrberget	Vilhelmina södra, Vilhelmina norra
22	C-2020-0078	Remmarn	Vilhelmina norra, Vilhelmina norra Y
23	C-2019-0389	Örträsk	Vapsten, Ubmeje tjeälddie
24	C-2019-0399	Hägnäs, Vindeln	Ran, Ubmeje
25	C-2020-0053	Tavelsjö	Ran
26	C-2020-0076	Byviken	Vilhelmina norra Y (25 % i AC)

Dokumenterad föryngring: Observationer som uppfyller kraven för antal djur, spårad sträcka och dokumentation med spårlogg och foto.

Säker föryngring: Observationer som uppfyller kraven för antal djur och spårad sträcka men saknar fullständig dokumentation med gps-spårlogg och foto.

Fördelningar mellan samebyar har baserats på spårningar i respektive sameby, det vill säga en sameby har del av en föryngring om del av spårning eller hel spårning har gjorts inom samebyns område.

Bilaga 2

Regelbunden och tillfällig förekomst av lodjur per sameby inventeringsåret 2019/2020

Tabellen visar vilka samebyar som har haft en regelbunden eller tillfällig förekomst av lodjur. Dessa samebyar har inte haft någon föryngring under inventeringsåret.

Regelbunden förekomst: Minst tre kvalitetssäkrade observationer fördelade över minst tre olika kalendermånader.

Tillfällig förekomst: Minst en kvalitetssäkrad observation.

Länsstyrelsen bedömer att även om observationer inte finns över tre månader så har nedanstående sameby regelbunden förekomst av lodjur.

Status	Sameby
Regelbunden	Maskaure
Regelbunden	Svaipa
Regelbunden	Västra Kikkejaur
Regelbunden	Semisjaur-Njarg
Regelbunden	Mausjaur

Bilaga 3

**Dokumenterade och säkra järvföryngringar
per sameby inventeringsåret 2020**

Tabellen visar kvalitetssäkrade järvföryngringar och vilka samebyar som berörs av dem.

Kart-ID	Föryngringslokal	Status	Sameby
1	J-SAC-451 Spirten	Dokumenterad	Ubmeje Tjeälddie
2	J-SAC-479 Björnberget	Dokumenterad	Ubmeje Tjeälddie
3	J-SAC-445 Järvberget	Dokumenterad	Vapsten
4	J-SAC-483 Båsjon	Dokumenterad	Gran
5	J-SAC-418 Harrberget	Dokumenterad	Ran
6	J-SAC-425 Hiberget	Dokumenterad	Vilhelmina norra, Vapsten
7	J-SAC-478 Anjona	Dokumenterad	Vapsten, Ubmeje Tjeälddie
8	J-SAC-405 Björkberget	Dokumenterad	Ubmeje Tjeälddie
9	J-SAC-435 Hundberget	Dokumenterad	Vilhelmina norra
10	J-SAC-417 S Varåive	Dokumenterad	Ran
11	J-SAC-410 Merkeskullen	Dokumenterad	Vilhelmina norra
12	J-SAC-433 Jeppmakullarna	Dokumenterad	Vilhelmina norra, Vapsten
13 ¹	J-SAC-404 Kåfjellet-Duorra	Säker	Norge, Ubmeje Tjeälddie, Ran
14 ²	J-NNO-040 Olfjell	Säker	Norge, Ubmeje Tjeälddie
15	J-SAC-429 Koksikammen	Säker	Vilhelmina norra
16	J-SAC-449 Spänningknösen	Säker	Ubmeje Tjeälddie
17	J-SAC-416 Vardon	Säker	Ran, Ubmeje Tjeälddie
18	J-SAC-423 Daikanberg	Säker	Vapsten
19	J-SAC-466 Ripsnutan	Säker	Vapsten
20	J-SAC-427 Bourgokk	Säker	Ran
21	J-SAC-406 Giemtsfjället	Säker	Ubmeje Tjeälddie
22	J-SAC-487 Näverberget	Säker	Vilhelmina norra
23	J-SAC-488 Fäbodbäcken	Säker	Vilhelmina norra, Vilhelmina södra

¹: Delas mellan Västerbottens län och Norge och 0,5 föryngring delas mellan Ubmeje Tjeälddie (0,25) och Gran samebyar (0,25).

²: Delas mellan Västerbottens län och Norge och 0,5 föryngring tillfaller Ubmeje Tjeälddie.

Dokumenterad föryngring: Unge på film eller bild, spår av unge, ljud av unge (inspelat), synobservation av unge eller dokumentation av lakterande hona. Dokumentation med foto och gps krävs.

Säker föryngring: Tre (känd föryngringslokal) eller fyra (ny föryngringslokal) besök där regelbunden aktivitet vid lyeplatsen bekräftats. Om antalet besök är färre än vad som krävs för säker bedömning måste en godkänd efterkontroll genomföras. Dokumentation av en hona som inte vill lämna lyeplatsen bedöms också som en säker föryngring. Synobservation av unge bedöms som säker om den inte dokumenterats med foto.

Bilaga 4

Regelbunden och tillfällig förekomst av järv per sameby inventeringsåret 2019–2020

Tabellen visar vilka samebyar som har haft regelbunden eller tillfällig förekomst av järv. Dessa samebyar har inte haft någon föryngring under inventeringsåret.

I Malå sameby har ensamma järvar dokumenterats vid sex olika tillfällen under inventeringsperioden. Första observationen gjordes den 30 oktober 2019 och den sista 23 mars 2020. Vid tre av observationerna har en järv spårats över 500 m alternativt dokumenterats via DNA.

Status	Sameby
Regelbunden	Malå

Regelbunden förekomst: Minst tre kvalitetssäkrade observationer fördelade över minst tre olika kalendermånader.

Tillfällig förekomst: Minst en kvalitetssäkrad observation.

*Bilaga 5***Regelbunden och tillfällig förekomst av varg per sameby inventeringsäsong 2019/2020**

Tabellen visar vilka samebyar som har haft en regelbunden eller tillfällig förekomst av varg. Denna tabell ligger till grund för vilken ersättning samebyn får för förekomst av varg 1 oktober 2019 - 30 september 2020.

Regelbunden förekomst: Minst tre kvalitetssäkrade observationer fördelade över minst tre olika kalendermånader.

Tillfällig förekomst: Minst en kvalitetssäkrad observation

Individ	Rovbase id-nummer	Antal, status, regelbundna /tillfälliga förekomster	Sameby
Okänd	D513101	Tillfällig	Vapsten
Okänd	R521298	Tillfällig	Ran
Okänd	R521354	Tillfällig	Gran
G171-19	M523547	Tillfällig	Västra Kikkejaur
		Tillfällig	Semisjaur-Njarg
		Tillfällig	Svaipa
Okänd	R527694	Tillfällig	Ran
G124-19	D525524	Tillfällig	Ubmeje Tjeälddie
Okänd	R528159	Tillfällig	Maskaure och Malå
Okänd	R528420	Tillfällig	Vapsten

Regelbunden och tillfällig förekomst av varg inventeringsperioden 1 juli 2019 – 30 juni 2020

Tillfällig och regelbunden förekomst av varg ska enligt Naturvårdsverkets instruktioner redovisas för inventeringsperioden för varg 1 juli - 30 juni.

Individ	Rovbase id-nummer	Antal, status, regelbundna /tillfälliga förekomster	Sameby
Okänd	D513101	Tillfällig	Vapsten
Okänd	R521354	Tillfällig	Gran
G171-19	M523547	Tillfällig	Västra Kikkejaur
		Tillfällig	Semisjaur-Njarg
		Tillfällig	Svaipa
Okänd	R527694	Regelbunden	Ran
Okänd	R521121		
Okänd	R521298		

Bilaga 6

Häckning av kungsörn per sameby inventeringsåret 2020

Tabellen visar häckningsresultaten för samebyarna, både lyckade och misslyckade häckningar. Inga häckningar med okänt resultat har registrerats under inventeringen.

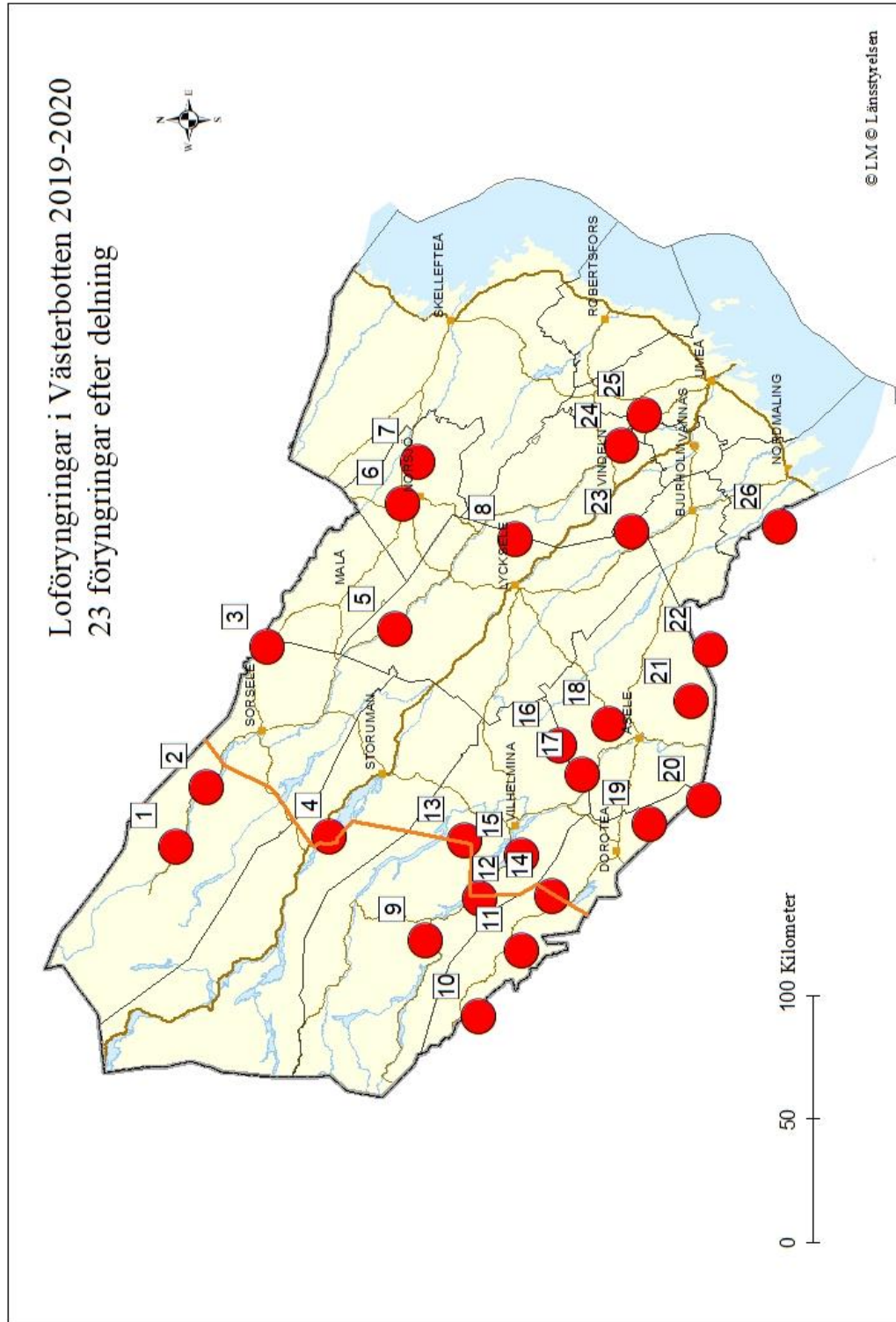
52 lyckade och 3 misslyckade häckningar har konstaterats under året.

Sameby	Lyckad häckning	Misslyckad häckning
Gran	5	
Ran	9	
Ubmeje	4	
Vapsten	11	
Vilhelmina norra	13	3
Vilhelmina södra	5	
Malå	1	
Svaipa	2	
Mausjaur	1	
Västra Kikkejaur	1	

Förekomst av kungsörn per sameby inventeringsåret 2020

Länsstyrelsen bedömer att det förekommer kungsörn i samebyarna Maskaure och Semisjaur-Njarg även om inga häckningar har konstaterats.

Bilaga 7



Bilaga 8

